

LLEI ORGÀNICA 1/2006 DE 10 D'ABRIL
DE REFORMA DE LA LLEI ORGÀNICA 5/1982 DE 1 DE JULIOL

**D'ESTATUT D'AUTONOMIA
DE LA
COMUNITAT VALENCIANA**

2006

ESTATUT D'AUTONOMIA DE LA COMUNITAT VALENCIANA

PREÀMBUL

La Comunitat Valenciana sorgí com a conseqüència de la manifestació de la voluntat autonòmica del poble de les províncies valencianes, despuix de l'etapa preautonòmica, a la qual va accedir en virtut del Real Decret Llei 10/1978, de creació del Consell del País Valencià.

Aprovada la Constitució Espanyola, fon, en el seu marc, a on la tradició valenciana provinent de l'històric Regne de València es trobà en la concepció moderna del País Valencià i donà oríge a l'autonomia valenciana, com a integradora de les dos corrents d'opinió que emmarquen tot allò que és valencià en un concepte cultural propi en l'estricta marc geogràfic que alcança.

L'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, promulgat per Llei Orgànica 5/1982, de primer de juliol, fon fruit del consens de les principals forces polítiques valencianes que volgueren recuperar l'autogovern del nostre poble, fent us del dret a l'autonomia que la Constitució Espanyola reconeix a tota nacionalitat. A pesar de que la via per la qual el Poble Valencià accedí a l'autonomia fon una via intermija entre les dels articles 143 i 151 de la Constitució, el nostre Estatut ha garantísat, com a norma institucional bàsica de la Comunitat Valenciana, la recuperació de l'autogovern del Poble Valencià i les seues institucions, eixercint les competències assumides dins del marc constitucional, com correspon a la seua condició de nacionalitat històrica.

És assumit per totes les valencianes i tots els valencians que, des que el nostre Estatut s'aprovà, el desenroll polític, econòmic, cultural i social de la Comunitat Valenciana ha generat un innegable progrés a totes les persones que en ella residixen. Gojar d'un ordenament jurídic propi, fruit de l'important activitat legislativa de Les Corts i de l'eixercici de la potestat reglamentària del Consell, ha generat un desenroll institucional que ha permés l'autogovern i el reforçament de la seua identitat.

Han passat més de vintidós anys des de l'aprovació del nostre Estatut i és el moment de fer una reforma necessària. És necessària perquè adaptar el nostre Estatut a la realitat actual de la Comunitat Valenciana és millorar la qualitat de vida de les valencianes i dels valencians als nous temps, i aixina ho demanden.

En estos vintidós anys l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana ha demostrat de sobra la seua validea i efectivitat. Fins ad este moment, Les Corts han dut a terme dos reformes de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana. La primera per mig de la Llei Orgànica 4/1991, de 13 de març, que modificava l'article 12.4, determinava que la data per a celebrar les eleccions autonòmiques seria el quart dumenge de maig. La segona i darrera reforma, per mig de la Llei Orgànica 5/1994, de 24 de març, supongué l'inclusió

d'una nova disposició adicional tercera que expressava que «totes les competències atribuïdes per este Estatut queden incorporades plenament i s'assumixen en caràcter estatutari per la Generalitat Valenciana». Al mateix temps se derogaven les disposicions transitòries primera i segona que feen referència a la validació competencial. També, a l'hora, se derogava, per mig de la Llei Orgànica 12/1994, de 24 de març, aprovada en Les Corts, i posteriorment en les Corts Generals, la Llei Orgànica 12/1982, de 10 d'agost, de Transferències a la Comunitat Valenciana de Competències en Matèria de Titularitat Estatal, "LOTRAVA".

Ara lo que es pretén, per mig d'esta Proposició de Llei de Les Corts, és fer una reforma de molt més calat, una reforma substancial que permeta dispondre d'un Estatut que, dins del marc constitucional, estiga equiparat al més alt nivell. La realitat vigent és molt distinta a la de l'any 1982 quan s'aprovà l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana. Per això és necessari que s'incorporen aquelles competències, acompanyades de la finançació adequada, que permeta al nostre autogovern gojar d'un sostre competencial lo més alt possible, tant afegint en l'Estatut totes aquelles competències assumides des de 1982 i que ara no figuren com aquelles atres emergents. De forma exhaustiva s'incorporen els drets de les ciutadanes i dels ciutadans valencians, la promoció i defensa d'estos pels poders públics i la menció expressa d'una sèrie de valors i drets universals de les persones entre els que destaquen els drets socials, drets dels ciutadans davant l'administració de justícia i aquells atres drets emergents als quals la societat valenciana ni renuncia ni vol renunciar. Són els referits a les noves tecnologies, defensa dels consumidors i usuaris entre uns atres, inclús el dret a l'associacionisme.

Aixina mateix, el dret a l'aigua de calitat i a l'aprofitament dels excedents d'atres conques d'acort en la Constitució i la legislació estatal, drets del sector agrari valencià, de la protecció del mig ambient i al desenroll de polítiques actives d'infraestructures.

Els drets de les valencianes i valencians queden arreglats en el Títol II. Són titulars dels drets, deures i llibertats reconeguts en la Constitució Espanyola i en els instruments internacionals de Drets Humans, Pactes Internacionals de Drets Civils i Polítics i de Drets Econòmics, Socials i Culturals, Convenció Europea de Drets de l'Home i Llibertats Fonamentals i en la Carta Social Europea, pels quals velaran els poders públics valencians. Els drets a una bona administració i l'accés als documents de l'administració quedaran regulats per Llei de Les Corts, també per Llei s'elaborarà la Carta de Drets Socials de la Comunitat Valenciana en la que es contemplaran els drets a la defensa integral de la família; la protecció específica i la tutela social del menor; la no discriminació i drets de les persones en discapacitat i de les seues famílies; el dret a la participació de la joventut; la participació i la protecció de les persones majors i dels dependents; l'atenció integral a les persones que patixquen marginació, pobrea o exclusió i discriminació social; l'igualtat entre hòmens i dones en tots els àmbits; la protecció social contra la violència de gènere i actes terroristes; els drets i l'atenció social d'immigrants. Aixina mateix, la Generalitat velarà per la defensa de l'identitat i els valors del Poble Valencià i el seu patrimoni històric i pels drets i necessitats de les persones que hagen patit danys per catàstrofes naturals. El dret a gojar d'uns servicis públics de calitat, el dret a dispondre d'una vivenda digna i al desenroll sostenible són uns atres dels drets que figuren en el nou Estatut.

També es definix la llengua valenciana com a pròpia de la Comunitat Valenciana i l'idioma valencià, junt

al castellà, els dos idiomes oficials. S'incorporen a l'Estatut les institucions creades despuix de la promulgació de la Llei Orgànica 5/1982 i al mateix temps se resenya en l'idioma valencià el nom de totes les institucions valencianes per a que siguen utilisades aixina, tant quan s'escriga o es parle en valencià com en castellà.

Igualment, és motiu d'esta reforma el reconeiximent de la Comunitat Valenciana, com a Nacionalitat Històrica per les seues raïls històriques, per la seua personalitat diferenciada, per la seua llengua i cultura i pel seu Dret Civil Foral.

També és objecte d'esta Proposició de Llei de Les Corts que es reconega, de forma clara la capacitat de dissolució plena de la Cambra i convocatòria de noves eleccions al Molt Honorable President de la Generalitat.

Pretén també esta reforma l'impuls i desenroll del Dret Civil Foral Valencià aplicable, del coneiximent i us de la llengua valenciana, de la cultura pròpia i singular del nostre poble, de les seus costums i tradicions. Per això el desenroll llegendatiu de les competències de la Generalitat, en plena harmonia en la Constitució Espanyola, procurarà la recuperació dels continguts dels Furs del Regne de València, abolits per la promulgació del Decret de 29 de juny de 1707.

L'integració en Europa i l'assunció dels valors de l'Unió Europea i el velar pel compliment dels seus objectius exigix la defensa dels drets de tots els ciutadans europeus residents en la Comunitat Valenciana. També pels drets de les comunitats de valencians assentades fòra de la Comunitat Valenciana i en especial el seu dret a participar, col·laborar i compartir la vida social i cultural del poble valencià.

La competència de la Comunitat Valenciana per a firmar convenis en les distintes comunitats espanyoles i en les regions europees, per a participar en l'acció exterior de l'Estat en l'àmbit de les seues competències, i la participació en el procés de celebració de tractats internacionals són atres de les novetats d'esta reforma.

També ha segut objecte de reforma el sistema de relacions entre el Consell i Les Corts. Se modifica el procediment per a la presentació de candidats i el debat i votació d'investidura aixina com en lo referit a la moció de censura i de confiança. També queda regulada la delegació de Les Corts a favor del Consell per a poder dictar decrets llegendatius, aixina com també la potestat del Consell per a dictar decrets-lleis.

Se suprimeix el número màxim de Consellers i es modifica la regulació de l'exigència de responsabilitat penal dels Diputats i les Diputades i del Consell, ampliant-se a la responsabilitat civil l'aforament que, en el seu cas, serà exigible davant el Tribunal Superior de Justícia de la Comunitat Valenciana.

També es modifiquen aspectes de l'Administració de Justícia, de la Facenda de la Generalitat i de la Policia Autònoma, aixina com l'eixecució de la llegendació laboral.

S'incorporen a l'Estatut totes aquelles institucions de la Generalitat que es creen a posteriori de la seua aprovació. Se denominen en valencià totes elles i s'elimina el gentilici Valenciana despuix de Generalitat. Al mateix temps se milloren algunes redaccions i s'eliminen els errors existents que en cap cas signifiquen reforma del contingut de l'Estatut.

S'incorporen també a l'Estatut els principis de llealtat institucional i solidaritat que han de presidir les relacions en l'Estat i demés comunitats autònomes, aixina com aquells que eviten els desequilibris territorials que perjudiquen a la Comunitat Valenciana, especialment en lo referit als recursos hídrics.

Per a a conseguir estos objectius, se manté el preàmbul de la Llei Orgànica 5/1982, de primer de juliol d'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, i es realisa una nova estructuració del text.

En el Títul I s'incorpora en l'artícul primer que la Comunitat Valenciana és una comunitat diferenciada com a nacionalitat històrica, aixina com l'assunció dels valors de l'Unió Europea; en el nou artícul 7 s'incorpora un punt referit a la recuperació dels Furs del Regne de València que siguen aplicables en plena harmonia en la Constitució.

El Títul II està referit als drets dels valencians i valencianes i en els seus articles determina que les valencianes i valencians, en la seua condició de ciutadans espanyols i europeus, són titulars dels drets, deures i llibertats reconeguts en la Constitució Espanyola i en l'ordenament de l'Unió Europea, i que per mig una Llei de Les Corts regularà el dret a la bona administració, aixina com els drets a que les administracions públiques operants en la Comunitat Valenciana tracten els seus assunts de manera equitativa i imparcial, garantisant el dret a la participació dels agents de la societat civil i dels ciutadans a participar en la vida política, econòmica, cultural i social, aixina com la defensa dels drets socials dels valencians.

El Títul III està dedicat a la Generalitat i, en este, el Capítul I a les seues institucions; el Capítul II a Les Corts; el Capítul III al President de la Generalitat; el Capítul IV al Consell; a l'Administració de Justícia el Capítul V, i el VI a unes atres institucions de la Generalitat, i en este, dos seccions referides a les institucions comissionades per Les Corts i a les de caràcter consultiu de la Generalitat, respectivament, i el Capítul VII referit al Règim Jurídic.

El Títul IV se dedica a les competències entre les que s'arpleguen aquelles que la Generalitat té assumides, pero que no estan incorporades a l'Estatut, i aquelles atres susceptibles d'incorporar-se en la promulgació de la Llei Orgànica per la que s'aprova l'Estatut.

El Títul V està dedicat a les Relacions en l'Estat i unes atres comunitats autònomes; el Títul VI se dedica a les Relacions en l'Unió Europea; el Títul VII a l'Acció Exterior; el Títul VIII a Administració Local; el Títul IX està dedicat a Economia i Facenda, i, per últim, el Títul X a la reforma de l'Estatut.

Conté quatre disposicions adicionales referides a les competències financeres, a l'ampliació de competències en cas d'ampliació de competències per l'Estat a unes atres comunitats autònomes, al Patronat de l'Archiu de la Corona d'Aragó i a que les Institucions i Administració de la Generalitat no utilisen en les seues expressions públiques llenguatge que suponga menyscabament o detriment de cap grup o persona.

La reforma de l'Estatut modifica els 61 articles que configuren la Llei Orgànica 5/1982, de primer de juliol, d'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, i, además, incorpora 20 nous articles.

Per últim, la Proposició de Llei de Les Corts suprimix la disposició transitòria tercera; el segon paràgraf del punt 5 i el punt 6 complet de la quarta; també suprimix les disposicions transitòries sexta, sèptima, octava

i novena.

S'incorporen tres noves transitòries referides al Dret Foral, la tercera, a la possible aplicació de la potestat de dissolució de la Cambra, la quarta; i a la convocatòria de referèndum de ratificació de l'Estatut, la quinta.

Per últim, s'introdueixen una disposició derogatòria i una disposició final per mig la qual l'Estatut entrarà en vigor el dia de la seua publicació en el *Bolletí Oficial de l'Estat*.

TÍTUL PRIMER

La Comunitat Valenciana

Artícul primer

1. El Poble Valencià, històricament organitzat com a Regne de València, es constituïx en Comunitat Autònoma, dins de l'unitat de la nació espanyola, com a expressió de la seua identitat diferenciada com a nacionalitat històrica i en l'exercici del dret d'autogovern que la Constitució Espanyola reconeix a tota nacionalitat, en la denominació de Comunitat Valenciana.
2. La Comunitat Valenciana és l'expressió de la voluntat democràtica i del dret d'autogovern del Poble Valencià i es rig pel present Estatut, que és la seua norma institucional bàsica.
3. La Comunitat Valenciana té com a objectiu la consecució de l'autogovern en els tèmens d'este Estatut, reforçar la democràcia i garantir la participació de tots els ciutadans en la realització dels seus fïns.
4. La Comunitat Valenciana, com regió d'Europa, assumix els valors de l'Unió Europea i velarà pel compliment dels seus objectius i per la defensa dels drets de tots els ciutadans europeus.

Artícul segon

El territori de la Comunitat Valenciana comprén el dels municipis integrats en les províncies d'Alacant, Castelló i València.

Artícul tercer

1. Als efectes d'este Estatut, gogen de la condició política de valencians tots els ciutadans espanyols que tinguen o adquirixquen veïnat administratiu en qualsevol dels municipis de la Comunitat Valenciana.
2. Els ciutadans espanyols residents en l'estranger que hagen tengut el seu últim veïnat administratiu en la Comunitat Valenciana i acrediten esta condició al corresponent Consolat d'Espanya, gojaran dels drets polítics definits en este Estatut. Este mateix règim serà aplicat als seus descendents, inscrits com a espanyols, si aixina ho solliciten en els tèmens en que ho determine la Llei de l'Estat.

3. Les comunitats de valencians assentades fora de la Comunitat Valenciana tindran dret a sol·licitar, com a tals, el reconeixement de la seua valencianitat entesa com el dret a participar, col·laborar i compartir la vida social i cultural del Poble Valencià. Sense perjudici de les competències de l'Estat, una Llei de Les Corts regularà l'abast i contingut d'este reconeixement a estes comunitats.
4. La Generalitat podrà sol·licitar de l'Estat la celebració dels corresponents tractats o convenis en els Estats on existixquen les dites Comunitats, en la finalitat que pugua complir-se allò establert en el present article.
5. El Dret Civil Foral Valencià s'aplicarà, en independència d'a on se residisca, a qui tinga el veïnat civil valencià conforme a les normes del Títol Preliminar del Còdic Civil, que serà igualment aplicable per a resoldre els conflictes de lleis.
6. Els ciutadans de l'Unió Europea residents en la Comunitat Valenciana que no tinguen la nacionalitat espanyola, gojaran en esta dels drets i estaran subjectes a les obligacions pròpies dels valencians, en les excepcions que establixquen, si és el cas, la Constitució o les Lleis de l'Estat.

Artícl quart

1. La Bandera de la Comunitat Valenciana és la tradicional Senyera composta per quatre barres roges sobre fondo groc, coronades sobre franja blava vora el pal.
2. Una llei de Les Corts determinarà la simbologia heràldica pròpia de la Comunitat Valenciana que integra les tres províncies de Castelló, València i Alacant.

Artícl quint

1. La seu de la Generalitat serà el palau d'este nom, en la ciutat de València
2. Les institucions de la Generalitat podran establir-se i celebrar reunions en qualsevol dels municipis de la Comunitat Valenciana, d'acort en lo que la Llei disponga.

Artícl sext

1. La llengua pròpia de la Comunitat Valenciana és el Valencià.
2. L'idioma Valencià és l'oficial en la Comunitat Valenciana, igual que ho és el castellà, que és l'idioma oficial de l'Estat. Tots tenen dret a conèixer-los i a usar-los i a rebre l'ensenyança del, i en, idioma valencià.
3. La Generalitat garantirà l'us normal i oficial de les dos llengües, i adoptarà les mides necessàries per tal d'assegurar-ne el seu coneixement.
4. Ningú no podrà ser discriminat per raó de la seua llengua.
5. S'otorgarà especial protecció i respecte a la recuperació del Valencià.
6. La llei establirà els criteris d'aplicació de la llengua pròpia en l'Administració i l'ensenyança.

7. Es delimitaran per llei els territoris en els quals predomine l'ús d'una llengua o de l'altra, aixina com els que puguen ser exceptuats de l'ensenyança i de l'ús de la llengua pròpia de la Comunitat Valenciana.
8. L'Acadèmia Valenciana de la Llengua és l'institució normativa de l'idioma valencià.

Artícl sèptim

1. El desenroll llegendatiu de les competències de la Generalitat procurarà la recuperació dels continguts corresponents dels Furs de l'històric Regne de València en plena harmonia en la Constitució i en les exigències de la realitat social i econòmica valenciana. Esta reintegració s'aplicarà, en especial, a l'entramat institucional de l'històric Regne de València i la seua pròpia onomàstica en el marc de la Constitució Espanyola i d'este Estatut d'Autonomia.
2. Les normes i disposicions de la Generalitat i les que integren el Dret Foral Valencià tindran eficàcia territorial excepte en els casos en els quals llegalment siga aplicable l'estatut personal i atres normes d'extraterritorialitat.

TÍTUL II

Dels drets dels valencians i valencianes

Artícl octau

1. Els valencians i valencianes, en la seua condició de ciutadans i ciutadanes espanyols i europeus, són titulars dels drets, deures i llibertats reconeguts en la Constitució Espanyola i en l'ordenament de l'Unió Europea i en els instruments internacionals de protecció dels drets humans, individuals i colctius, en particular, en la Declaració Universal de Drets Humans, en els Pactes Internacionals de Drets Civils i Polítics i de Drets Econòmics, Socials i Culturals, en la Convenció Europea de Drets de l'Home i Llibertats Fonamentals i en la Carta Social Europea.
2. Els poders públics valencians estan vinculats per estos drets i llibertats i velaran per la seua protecció i respecte, aixina com pel compliment dels deures.

Artícl nové

1. Sense perjuí d'allò que dispon la llegendació bàsica de l'Estat, una Llei de Les Corts regularà el dret a una bona administració i l'accés als documents de les institucions i administracions públiques valencianes.
2. Tots els ciutadans tenen dret que les administracions públiques de la Generalitat tracten els seus assumts de forma equitativa i imparcial i en un determini raonable i a gojar de servicis públics de qualitat. Aixina mateix, els ciutadans valencians tindran dret a dirigir-se a l'Administració de la Comunitat Valenciana en qualsevol de les seues dos llengües oficials i a rebre resposta en la mateixa llengua utilitzada.

3. La Generalitat velarà per una Administració de Justícia sense demores indegudes i pròxima al ciutadà.
4. Tots els valencians tenen dret a participar de forma individual, o colectiva, en la vida política, econòmica, cultural i social de la Comunitat Valenciana. La Generalitat promourà la participació dels agents socials i del conjunt de la societat civil en els quefers públics.
5. La Generalitat garantirà polítiques de protecció i defensa de consumidors i usuaris, aixina com els seus drets a l'associacionisme, d'acort en la legislació de l'Estat.

Artícul 10

1. La Generalitat defensarà i promourà els drets socials dels valencians que representen un àmbit inseparable del respecte dels valors i drets universals de les persones i que constituïxen un dels fonaments cívics del progrés econòmic, cultural i tecnològic de la Comunitat Valenciana.
2. Per mig d'una Llei de Les Corts s'elaborarà la Carta de Drets Socials de la Comunitat Valenciana, com a expressió de l'espai cívic de convivència social dels valencians, que contindrà el conjunt de principis, drets i directrius que informen l'actuació pública de la Generalitat en l'àmbit de la política social.
3. En tot cas, l'actuació de la Generalitat se centrarà primordialment en els àmbits següents: defensa integral de la família; els drets de les situacions d'unió llegalisades; protecció específica i tutela social del menor; la no discriminació i drets de les persones en discapacitat i les seues famílies a l'igualtat d'oportunitats, a l'integració i a l'accessibilitat universal en qualsevol àmbit de la vida pública, social, educativa o econòmica; l'articulació de polítiques que garantisen la participació de la joventut en el desenroll polític, social, econòmic i cultural; participació i protecció de les persones majors i dels dependents; assistència social a les persones que patixquen marginació, pobrea o exclusió i discriminació social; igualtat de drets d'hòmens i dones en tots els àmbits, en particular en matèria d'ocupació i treball; protecció social contra la violència, especialment de la violència de genere i actes terroristes; drets i atenció social dels immigrants en residència en la Comunitat Valenciana.
4. La Generalitat, en el marc de les seues competències i per mig de la seua organització jurídica, promourà les condicions necessàries perque els drets socials dels ciutadans valencians i dels grups i col·lectius en que s'integren siguen objecte d'una aplicació real i efectiva.

Artícul 11

La Generalitat, segons la Carta de Drets Socials, velarà en tot cas perque les dones i els hòmens puguen participar plenament en la vida laboral, social, familiar i política sense discriminacions de cap tipus i garantirà que ho facen en igualtat de condicions. A estos efectes es garantirà la compatibilitat de la vida familiar i laboral.

Artícul 12

La Generalitat velarà per la protecció i defensa de l'identitat i els valors i interessos del Poble Valencià i el respecte a la diversitat cultural de la Comunitat Valenciana i el seu patrimoni històric. La Generalitat procurarà, aixina mateix, la protecció i defensa de la creativitat artística, científica i tècnica, en la forma que determine la Llei competent.

Artícul 13

1. La Generalitat, segons la Carta de Drets Socials, garantirà en tot cas a tota persona afectada de discapacitat, el dret a les prestacions públiques necessàries per a assegurar la seua autonomia personal, la seua integració socioprofessional i la seua participació en la vida social de la comunitat.
2. La Generalitat procurarà a les persones afectades de discapacitat la seua integració per mig d'una política d'igualtat d'oportunitats, per mig de mides d'acció positiva, i garantirà l'accessibilitat espacial de les instalacions, edificis i servicis públics.
3. Les famílies que incloguen persones majors o menors dependents, o en les quals algun dels seus membres estiga afectat per discapacitat que exigisca atencions especials tenen dret a una ajuda de la Generalitat, en la forma que determine la Llei.
4. La Generalitat garantirà l'us de la llengua de signes pròpia de les persones sordes, que haurà de ser objecte d'ensenyança, protecció i respecte.

Artícul 14

Els poders públics velaran pels drets i necessitats de les persones que hagen patit danys causats per catàstrofes naturals i sobrevingudes.

Artícul 15

A fi de combatre la pobrea i facilitar l'inserció social, la Generalitat garantisa el dret dels ciutadans valencians en estat de necessitat a la solidaritat i a una renda de ciutadania en els tèmens prevists en la Llei.

Artícul 16

La Generalitat garantirà el dret d'accés a una vivenda digna dels ciutadans valencians. Per llei es regularan les ajudes per a promoure este dret, especialment en favor dels jóvens, persones sense mijos, dones maltractades, persones afectades per discapacitat i aquelles atres en les quals estiguen justificades les ajudes.

Artícul 17

1. Es garantisa el dret dels valencians i valencianes a dispondre de l'abastiment suficient d'aigua de qualitat. Igualment, es reconeix el dret de redistribució dels sobrants d'aigües de conques excedentàries atenent criteris de sostenibilitat d'acort en la Constitució i la legislació estatal.

Els ciutadans i ciutadanes valencians tenen dret a gojar d'una quantitat d'aigua de qualitat,

suficient i segura, per atendre les seues necessitats de consum humà i per a poder desenvolupar les seues activitats econòmiques i socials d'acord en la llei.

2. Tota persona té dret a gojar d'una vida i un mig ambient segur, sa i ecològicament equilibrat. La Generalitat protegirà el mig ambient, la diversitat biològica, els processos ecològics i altres àrees d'especial importància ecològica.

Artícul 18

Des del reconeixement social i cultural del sector agrari valencià i de la seua important llabor en l'activitat productiva, en el manteniment del paisatge, del territori, del mig ambient, de la cultura, de les tradicions i costums més definitòries de l'identitat valenciana, la Generalitat, adoptarà les mides polítiques, fiscals, jurídiques i legislatives que garantisen els drets d'este sector, el seu desenvolupament i protecció, aixina com dels agricultors i ganaders.

Artícul 19

1. En l'àmbit de les seues competències, la Generalitat impulsarà un model de desenvolupament equitatiu, territorialment equilibrat i sostenible, basat en l'incorporació de processos d'innovació, la plena integració en la societat de l'informació, la formació permanent, la producció obertament sostenible i una ocupació estable i de qualitat en la qual se garanteix la seguretat i la salut en el treball.

La Generalitat promourà polítiques d'equilibri territorial entre les zones costeres i les de l'interior.

2. Queda garantit el dret dels valencians a l'accés a les noves tecnologies i que la Generalitat desenvolupe polítiques actives que impulsen la formació, les infraestructures i l'utilització de les mateixes.

TÍTUL III La Generalitat

CAPÍTUL I

Artícul 20

1. El conjunt de les institucions d'autogovern de la Comunitat Valenciana constituïx la Generalitat.
2. Formen part de la Generalitat: les Corts Valencianes o Les Corts, el President i el Consell.
3. Són també institucions de la Generalitat la Sindicatura de Comtes, el Síndic de Greuges, el Consell Valencià de Cultura, l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, el Consell Jurídic Consultiu

i el Comitè Econòmic i Social.

CAPÍTUL II Les Corts Valencianes o Les Corts

Artícul 21

1. La potestat legislativa dins la Comunitat Valenciana correspon a Les Corts, que representen el poble. Les Corts són inviolables i gogen d'autonomia.
2. Les Corts tenen la seua seu en el Palau dels Borja de la ciutat de València, podent celebrar sessions en atres llocs de la Comunitat Valenciana quan els seus òrguens de govern aixina ho acorden.

Artícul 22

Són funcions de Les Corts:

- a) Aprovar els presuposts de la Generalitat i les emissions de Deute Públic.
- b) Controlar l'acció del Consell.
- c) Elegir el President de la Generalitat.
- d) Exigir, si és el cas, la responsabilitat política del President i del Consell.
- e) Eixercir el control parlamentari sobre l'acció de l'Administració situada baix l'autoritat de la Generalitat. en esta finalitat es podran crear, si és el cas, comissions especials d'investigació, o atribuir esta facultat a les comissions permanents.
- f) Presentar davant la Taula del Congrés proposicions de llei i nomenar els Diputats encarregats de defendre-les.
- g) Sollicitar al Govern de l'Estat l'adopció de projectes de llei.
- h) Interpondre recursos d'inconstitucionalitat, aixina com personar-se davant el Tribunal Constitucional.
- i) Aprovar, a proposta del Consell, els convenis i els acorts de cooperació en l'Estat i en les atres Comunitats Autònomes.
- j) Designar els Senadors i les Senadores que han de representar la Comunitat Valenciana, d'acort en lo que preveu la Constitució i en la forma que determine la Llei de Designació de Senadors en representació de la Comunitat Valenciana.
- k) Rebre informació, a través del Consell, debate i emetre opinió respecte dels tractats internacionals i legislació de l'Unió Europea quan es referixquen a matèries de particular interès de la Comunitat Valenciana, d'acort en la legislació de l'Estat.
- l) Aquelles atres que els atribuïxquen les lleis i este Estatut.

Artícul 23

1. Les Corts estaran constituïdes per un número de Diputats i Diputades no inferior a norantanou, triats per sufragi universal, lliure, igual, directe i secret, en la forma que determina la Llei Electoral Valenciana, atenent criteris de proporcionalitat i, si és el cas, de comarcalisació.
2. Per a poder ser proclamats electes i obtindre escan, els candidats de qualsevol circumscripció hauran de gojar de la condició política de valencians i hauran d'haver segut presentats per partits, federacions, coalicions o agrupacions d'electors que obtinguen el número de vots exigít per la Llei Electoral valenciana.
3. Els membres de Les Corts, fins i tot despuix d'haver cessat en el mandat, gojaran d'inviolabilitat per les opinions manifestades i pels vots emesos en l'eixercici de les seues funcions.

Durant el seu mandat no podran ser detenguts ni retenguts per actes delictius realisats en el territori de la Comunitat Valenciana, si no en cas de flagrant delicte, corresponent decidir en tot cas sobre la seua inculpció, presó, processament si és el cas, i juí al Tribunal Superior de Justícia de la Comunitat Valenciana. Fora de tal territori la responsabilitat penal serà exigible, en els mateixos térmens, davant de la Sala Penal del Tribunal Suprem.

Igualment, gojaran d'aforament en matèria de responsabilitat civil per actes comesos i opinions emeses en l'eixercici del seu càrrec.

4. Les Corts són elegides per quatre anys. El mandat dels seus Diputats finalisa quatre anys despuix de les eleccions, o el dia de la dissolució de la Cambra pel President de la Generalitat en la forma que establixca la Llei del Consell. A determinats efectes, el mandat dels Diputats finalisarà el dia abans de les eleccions.

La dissolució i convocatòria de noves eleccions a Les Corts es realisarà per mig de Decret del President de la Generalitat. En qualsevol cas, les Corts electes es constituiran en un determini màxim de noranta dies a partir de la data de finalisació del mandat anterior. El Decret, que entrarà en vigor el dia de la seua publicació en el *Diari Oficial de la Generalitat*, especificarà el número de Diputats a triar en cada circumscripció, la duració de la campanya electoral, el dia de votació i el dia, hora i lloc de constitució de Les Corts d'acort en la Llei Electoral Valenciana.

Artícul 24

La Llei Electoral Valenciana, prevista en l'apartat 1 de l'artícul anterior, serà aprovada en votació de conjunt per les dos terceres parts de Les Corts i garantirà un mínim de 20 Diputats per cada circumscripció provincial distribuint el restant del número total dels Diputats entre les dites circumscripcions, segons criteris de proporcionalitat respecte de la població, de manera que la desproporció que establixca el sistema resultant siga inferior a la relació d'un a tres.

Artícul 25

1. Les Corts nomenaran el seu President, la Taula i una Diputació Permanent.

També aprovaran, per majoria absoluta, el seu Reglament que tindrà ranc de Llei. Igualment, en la forma que determine el Reglament, aprovaran els Estatuts de Govern i Règim Intern de la Cambra.

2. Les Corts funcionaran en Ple o en Comissions. Podran delegar en les Comissions l'elaboració de lleis, sense perjudi que el Ple puga solicitar el debat i la votació. Queden exceptuades d'esta delegació les lleis de bases i els presuposts de la comunitat.
3. Les Corts es reuniran en sessions ordinàries i extraordinàries. Els periodos ordinaris seran dos per any i duraran com a mínim huit mesos. El primer s'iniciarà en setembre i en febrer el segon. Tindran la consideració de sessions extraordinàries les que, d'acort en el Reglament de la Cambra, convoque el President a proposta del Consell, de la Diputació Permanent o a petició d'una quinta part dels Diputats i les Diputades o del número de Grups Parlamentaris que determine el Reglament de Les Corts. Les sessions extraordinàries acabaran una vegada finalise l'orde del dia determinat per al qual van ser convocades. Totes les sessions del Ple seran públiques, excepte aquelles que determine el Reglament de Les Corts.
4. Les Corts adopten els acorts per majoria simple, excepte disposició expressa en sentit contrari. Per a adoptar acorts cal la presència, almenys, de la mitat més un dels Diputats i les Diputades.
5. Les lleis de la Generalitat seran promulgades, en nom del Rei, pel seu President i publicades, en les dos llengües oficials en el *Diari Oficial de la Generalitat* en el determini de 15 dies des de la seua aprovació, i al *Bolletí Oficial de l'Estat*. Per a la seua entrada en vigor regirà la data de publicació al *Diari Oficial de la Generalitat*.

Artícul 26

1. L'iniciativa legislativa correspon a Les Corts i al Consell, en la forma que determine el present Estatut i el Reglament de Les Corts.
2. L'iniciativa legislativa de Les Corts s'exercirà pels Grups Parlamentaris i pels Diputats i Diputades en la forma que determine el Reglament de Les Corts. També pot ser exercida a través de l'iniciativa popular en la forma que es regule per Llei i en els tèrmenos prevists en el Reglament de Les Corts.

CAPÍTUL III El President de la Generalitat

Artícul 27

1. El President de la Generalitat serà elegit per Les Corts d'entre els seus membres i nomenat pel Rei. La facultat de presentar candidats correspon als Grups Parlamentaris. En tot moment s'atendrà lo que regula el present Estatut i el Reglament de Les Corts.
2. Despuix de cada renovació de Les Corts, i en els atres casos en que aixina procedisca, el

President de Les Corts, prèvia consulta en els representats designats pels Grups Polítics en representació parlamentària, propondrà un candidat a la Presidència de la Generalitat, donant prioritat a aquell que en les consultes realitzades haja obtingut major suport per part dels Grups Polítics.

3. El candidat proposat, d'acort en lo que preveu l'apartat anterior, expondrà davant Les Corts el programa polític de govern del Consell que pretén formar i sol·licitarà la confiança de la Cambra. El debat es desenvoluparà en la forma que determine el Reglament de Les Corts.
4. Per a l'elecció cal la majoria absoluta dels membres de dret de Les Corts en primera votació. Si no se conseguix esta majoria, la votació es repetirà quarantahuit hores despuix i serà suficient la majoria simple per a ser elegit.
5. Si efectuades les nomenades votacions no s'otorgara la confiança per a l'investidura, se tramitaran successives propostes en la forma prevista en els apartats anteriors, atenent al restant dels candidats presentats i als criteris establits en el punt 2. El President de Les Corts podrà, si és el cas, reprendre la roda de consultes.
6. Si transcorregut el termini de dos mesos, a partir de la primera votació d'investidura, cap candidat obtinguera la confiança de Les Corts, el President de Les Corts, per acort de la Taula, dissoldrà la Cambra i el President de la Generalitat en funcions convocarà noves eleccions.
7. Es procedirà novament a l'elecció del President de la Generalitat d'acort en el procediment establert pel present article, en els casos de renúncia, dimissió, incapacitat, defunció o pèrdua de la qüestió de confiança.

Artícl 28

1. El President de la Generalitat, que també ho és del Consell, dirigix l'acció del Consell, coordina les funcions d'este i ostenta la més alta representació de la Comunitat Valenciana, aixina com l'ordinària de l'Estat en esta.
2. El President és responsable políticament davant Les Corts. Estes poden exigir la responsabilitat del Consell per mig de l'adopció per majoria absoluta de la moció de censura, proposta com a mínim per la quinta part dels Diputats i les Diputades i que haurà d'incloure un candidat a la Presidència.

La moció de censura no podrà ser votada fins a cinc dies despuix de la seua presentació. Durant els dos primers dies d'este termini podran presentar-se propostes alternatives.

3. Si la moció de censura no és aprovada, els signataris d'esta no podran presentar-ne una altra durant el mateix periodo de sessions. Si és aprovada, el President i el Consell cessaran en les seues funcions, i el candidat inclòs en aquella serà nomenat President de la Generalitat pel Rei.
4. El President de la Generalitat, en l'acort previ del Consell, podrà ordenar per mig Decret la

dissolució de Les Corts, excepte quan es trobe en tramitació una moció de censura que reunisca els requisits exigits en el Reglament de Les Corts.

5. El President de la Generalitat podrà propondre, d'acort en allò que determine la legislació de l'Estat, la celebració de consultes populars en l'àmbit de la Comunitat Valenciana, sobre qüestions d'interés general en matèries autonòmiques o locals.

CAPÍUL IV El Consell

Artícul 29

1. El Consell és l'orgue colegiat de govern de la Generalitat, que té la potestat eixecutiva i reglamentària. En particular, dirigix l'Administració, que es troba baix l'autoritat de la Generalitat.
2. Els membres del Consell que reben el nom de Consellers són designats pel President de la Generalitat. Les seues funcions, composició, forma de nomenament i de cessament, seran regulades per Llei de Les Corts.
3. La seu del Consell serà a la ciutat de València, i els seus organismes, servicis i dependències se podran establir en diferents llocs del territori de la Comunitat Valenciana, d'acort en criteris de descentralisació i coordinació de funcions.
4. Totes les normes, disposicions i actes emanats del Consell, que per la seua naturalesa ho exigixen, seran publicats en el *Diari Oficial de la Generalitat* en les dos llengües oficials. Pel que fa a la publicació en el *Bolletí Oficial de l'Estat*, s'ajustarà a lo que dispon la norma estatal corresponent.

Artícul 30

El Consell respon políticament de forma solidària davant Les Corts, sense perjuí de la responsabilitat directa de cada membre per la seua gestió.

El seu President, prèvia delliberació del Consell, pot plantejar davant Les Corts la qüestió de confiança sobre el seu programa, una decisió política o un projecte de llei. La qüestió es considerarà aprovada quan obtinga la majoria simple. Si tenia per objecte un projecte de llei, este es consideraria aprovat segons el text tramés pel Consell, excepte en els casos que es requerisca una majoria qualificada.

Artícul 31

La responsabilitat penal i civil dels membres del Consell i, si és el cas, la del President, s'exigirà en els mateixos tèmens que este Estatut determina per als Diputats.

Artícl 32

El Consell podrà interpondre el recurs d'inconstitucionalitat. També podrà, per pròpia iniciativa o en l'acort previ de Les Corts, suscitar els conflictes de competència a que fa referència l'apartat c del número 1 de l'artícl 161 de la Constitució Espanyola.

CAPÍTUL V l'Administració de Justícia

Artícl 33

1. El Tribunal Superior de Justícia de la Comunitat Valenciana és l'orgue jurisdiccional en que culmina l'organissació judicial en l'àmbit territorial de la Comunitat Valenciana, d'acort en el que establix la Constitució.
2. Per mig del pertinent sistema d'instàncies processals i recursos que venen determinats per la lleislació de l'Estat, serà competència del Tribunal Superior de Justícia de la Comunitat Valenciana l'establiment de la doctrina en els òrdens jurisdiccional en que aixina procedisca, estenent-se a tots aquells el coneiximent dels quals els fora atribuït per l'Estat, en el territori de la Comunitat Valenciana, sense perjuí de les competències del Tribunal Suprem.
3. Es crea el Consell de la Justícia de la Comunitat Valenciana. Una Llei de Les Corts determinarà la seua estructura, composició, nomenaments i funcions, dins de l'àmbit de les competències de la Generalitat en matèria d'administració de justícia, en els tèmens que establix este Estatut i d'acort en el que dispon la Llei Orgànica del Poder Judicial.
4. La col·laboració entre la Sala de Govern del Tribunal Superior de Justícia de la Comunitat Valenciana i la Conselleria competent en matèria de Justícia serà a través de la Comissió Mixta.

Artícl 34

1. El President del Tribunal Superior de Justícia de la Comunitat Valenciana serà nomenat pel Rei a proposta del Consell General del Poder Judicial.
2. El nomenament dels Magistrats, Juges i Secretaris del Tribunal Superior de Justícia de la Comunitat Valenciana s'efectuarà en la forma prevista en la Llei Orgànica del Poder Judicial.

Artícl 35

1. A instància de la Generalitat, l'orgue competent convocarà els concursos i oposicions per a cobrir les places vacants de Magistrats, Juges, Secretaris Judicials i el restant de personal al servici de l'Administració de Justícia, d'acort en allò que dispon la Llei Orgànica del Poder Judicial. En esta resolució es tindrà en comte la seua especialissació en el Dret Civil Foral Valencià i el coneiximent de l'idioma valencià.
2. Correspon íntegrament a l'Estat, de conformitat en les Lleis generals, el dret de gràcia i

l'organització i el funcionament del Ministeri Fiscal.

Artícl 36

1. En relació a l'Administració de Justícia, exceptuada la militar, correspon a la Generalitat:
 - 1ª Eixercir, en la Comunitat Valenciana, totes les facultats que la Llei Orgànica del Poder Judicial reconega o atribuïxca al govern de l'Estat.
 - 2ª Fixar la delimitació de les demarcacions territorials dels òrguens jurisdiccionals al seu territori i la localisació de la seua capitalitat. La Generalitat participarà també, d'acort en la Llei Orgànica del Poder Judicial, en la creació o transformació del número de seccions o jujats l'àmbit del seu territori.
 - 3ª Coadjuvar en l'organització dels Tribunals consuetudinaris i tradicionals, en especial en la del Tribunal de les Aigües de la *Vega* de València.
 - 4ª Proveir de mijos personals, materials i econòmics l'Administració de Justícia.
 - 5^a La competència per a ordenar els servicis de justícia gratuïta que podran prestar-se directament o en col·laboració en els col·leges d'advocats i les associacions professionals.
2. Els valencians, en els casos i forma que determine la Llei, podran participar en l'Administració de Justícia per mig de l'institució del Jurat, en els processos penals que se substancien davant dels òrguens jurisdiccionals en seu en la Comunitat Valenciana.

Artícl 37

La competència dels òrguens jurisdiccionals en la Comunitat Valenciana comprén:

1. El coneiximent i resolució de tots els llitigis que se substancien en la Comunitat Valenciana, en els òrdens jurisdiccionals en que aixina procedixca i en les instàncies i graus determinats per la l·legislació de l'Estat.
2. En matèria de Dret Civil Foral Valencià, el coneiximent dels recursos de cassació i de revisió, com a competència exclusiva del Tribunal Superior de Justícia de la Comunitat Valenciana, aixina com els recursos de cassació per a la unificació de la doctrina i el recurs en interés de llei en l'àmbit Contenciós Administratiu quan afecte exclusivament a normes emanades de la Comunitat Valenciana.
3. En matèria de Dret estatal i en els òrdens jurisdiccionals que la l·legislació estatal establïxca, li correspon al Tribunal Superior de Justícia de la Comunitat Valenciana, per la via processal pertinent, la fixació de la doctrina, sense perjuí de la competència del Tribunal Suprem.
4. La resolució de les qüestions de competència entre òrguens jurisdiccionals a la Comunitat Valenciana.

CAPÍTUL VI De les atres Institucions de la Generalitat

Secció Primera *De les Institucions comissionades per Les Corts*

Artícul 38 *El Síndic de Greuges*

El Síndic de Greuges és l'Alt Comissionat de Les Corts, designat per estes, que velarà per la defensa dels drets i llibertats reconegudes en els Títuls I de la Constitució Espanyola i II del present Estatut, en l'àmbit competencial i territorial de la Comunitat Valenciana. Anualment informarà a Les Corts del resultat de l'exercici de les seues funcions.

Quant al procediment del nomenament, funcions, facultats, estatut i duració del mandat, caldrà ajustar-se a lo que dispon la Llei de Les Corts que ho regule.

Artícul 39 *La Sindicatura de Comtes*

La Sindicatura de Comtes és l'orgue a que correspon el control extern econòmic i presupostari de l'activitat financera de la Generalitat, dels ents locals compresos en el seu territori i del restant del sector públic valencià, aixina com dels comtes que la justifiquen.

Quant al procediment del nomenament dels seus membres, funcions, facultats, estatut i duració del mandat, caldrà ajustar-se a lo que dispon la Llei de Les Corts que ho regule.

Secció Segona *De les institucions consultives i normatives de la Generalitat*

Artícul 40 *El Consell Valencià de Cultura*

El Consell Valencià de Cultura és l'institució consultiva i assessora de les institucions públiques de la Comunitat Valenciana en aquelles matèries específiques que afecten a la cultura valenciana.

Quant al procediment del nomenament dels seus membres, funcions, facultats, estatut i duració del mandat, caldrà ajustar-se a lo que dispon la Llei de Les Corts que ho regule.

Artícul 41 *l'Acadèmia Valenciana de la Llengua*

l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, institució de la Generalitat de caràcter públic, té per funció determinar i elaborar, en el seu cas, la normativa llingüística de l'idioma valencià.

La normativa llingüística de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua és d'aplicació obligatòria a totes les administracions públiques de la Comunitat Valenciana.

Quant al procediment del nomenament dels seus membres, funcions, facultats, estatut i duració del mandat, caldrà ajustar-se a lo que dispon la Llei de Les Corts que ho regule.

Artícul 42 *El Comitè Econòmic i Social*

El Comitè Econòmic i Social és l'òrgue consultiu del Consell i, en general, de les institucions públiques de la Comunitat Valenciana, en matèries econòmiques, socials i d'ocupació.

Quant al procediment del nomenament dels seus membres, funcions, facultats, estatut i duració del mandat, caldrà ajustar-se a lo que dispon la Llei de Les Corts que ho regule.

Artícul 43 *El Consell Jurídic Consultiu*

El Consell Jurídic Consultiu de la Comunitat Valenciana, institució de la Generalitat de caràcter públic, és l'òrgue consultiu suprem del Consell, de l'Administració Autònoma i, si procedix, de les administracions locals de la Comunitat Valenciana en matèria jurídica.

Quant al procediment del nomenament dels seus membres, funcions, facultats, estatut i duració del mandat, caldrà ajustar-se al que dispon la Llei de Les Corts que ho regule.

CAPÍTUL VII Règim Jurídic

Artícul 44

1. La legislació de Les Corts prevista en el present Estatut revestirà la forma de Llei de la Generalitat.
2. En les matèries incloses en els articles 50 i 51 del present Estatut, i en defecte de la legislació estatal corresponent, la Generalitat podrà dictar normes de validesa provisional d'acort en allò establert a l'apartat anterior. Estes normes es consideren derogades en l'entrada en vigor de les estatals corresponents, si és que no hi ha una disposició expressa en sentit contrari. L'exercici d'esta facultat de dictar legislació concurrent exigirà la comunicació prèvia al Delegat del Govern.
3. Les Corts podran delegar en el Consell la potestat de dictar normes en ranc de Llei, denominades Decrets Legislatius, en els mateixos tèrmins establerts en els articles 82, 83, 84 i 85 de la Constitució Espanyola per als suposts de delegació del Congrés al Govern d'Espanya.
4. Igualment, el Consell, en casos d'extraordinària i urgent necessitat, podrà dictar disposicions legislatives provisionals per mig de decrets llei somesos a debat i votació en Les Corts, atenent el que preceptua l'article 86 de la Constitució Espanyola per als decrets llei que puga dictar el Govern d'Espanya.
5. El desplegament legislatiu de les Institucions de la Generalitat previstes en l'article 20.3 d'este Estatut requerirà per a la seua aprovació una majoria de tres quintes parts de la Cambra.

Artícul 45

En matèria de competència exclusiva, el Dret Valencià és l'aplicable al territori de la Comunitat Valenciana, en preferència sobre qualsevol altre. En defecte del Dret propi, serà d'aplicació supletòria el Dret Estatal.

Artícul 46

La Generalitat assumix, a més de les facultats i competències compreses en el present Estatut, les que es troben implícitament compreses en aquelles.

Artícul 47

Les Lleis de la Generalitat queden excloses del coneiximent de la jurisdicció contenciosa administrativa, i estan subjectes només al control de constitucionalitat, exercit pel Tribunal Constitucional.

Les normes reglamentàries, els acorts i altres actes administratius dels òrguens de la Generalitat se recorreran davant la jurisdicció contenciosa administrativa.

Artícul 48

En l'exercici de les seues competències, la Generalitat gojarà de les potestats i els privilegis propis de l'Administració de l'Estat.

TÍTUL IV Les Competències

Artícul 49

1. La Generalitat té competència exclusiva sobre les matèries següents:
 - 1ª Organització de les seues institucions d'autogovern, en el marc d'este Estatut.
 - 2ª Conservació, desenroll i modificació del Dret Civil Foral Valencià.
 - 3ª Normes processals i de procediment administratiu derivades de les particularitats del Dret substantiu valencià o de les especialitats de l'organització de la Generalitat.
 - 4ª Cultura.
 - 5ª Patrimoni històric, artístic, monumental, arquitectònic, arqueològic i científic, sense perjudi d'allò que dispon el número 28 de l'apartat 1) de l'artícul 149 de la Constitució Espanyola.
 - 6ª Archius, biblioteques, museus, hemeroteques i altres centres de depòsit que no siguen de titularitat estatal. Conservatoris de Música i dansa, centres dramàtics i servicis de Belles Arts d'interés per a la Comunitat Valenciana.

- 7ª Investigació, acadèmies l'àmbit principal d'actuació de les quals siga la Comunitat Valenciana. Foment i desenvolupament, en el marc de la seua política científica tecnològica, de la I+D+i, tot això sense perjudici d'allò que disposa el número 15 de l'apartat 1) de l'article 149 de la Constitució Espanyola.
- 8ª Règim local, sense perjudici de lo que hi ha disposat en el número 18 de l'apartat 1) de l'article 149 de la Constitució Espanyola. Alteracions dels tèrmins municipals i topònims.
- 9ª Ordenació del territori i del litoral, urbanisme i vivenda.
- 10ª Monts, aprofitaments i servicis forestals, vies pecuàries i pastures, espais naturals protegits i tractament especial de zones de montanya, d'acord en lo que hi ha disposat en el número 23 de l'apartat 1) de l'article 149 de la Constitució Espanyola.
- 11ª Higiene.
- 12ª Turisme.
- 13ª Obres públiques que no tinguen la qualificació legal d'interés general de l'Estat o la realització de les quals no afecte a una altra Comunitat Autònoma.
- 14ª Carreteres i camins l'itinerari dels quals transcórrega íntegrament dins el territori de la Comunitat Valenciana.
- 15ª Ferrocarrils, transports terrestres, marítims, fluvials i per cable; ports, aeroports, heliports i servici meteorològic de la Comunitat Valenciana, sense perjudici de lo que disposen els números 20 i 21 de l'apartat 1) de l'article 149 de la Constitució Espanyola. Centres de contractació i terminals de càrrega en matèria de transport.
- 16ª Aprofitaments hidràulics, canals i recs, quan les aigües córreguen íntegrament dins el territori de la Comunitat Valenciana; instal·lacions de producció, distribució i transport d'energia, sempre que este transport no ixca del seu territori i l'aprofitament del qual no afecte una altra Comunitat Autònoma; aigües minerals, termals i subterrànies. Tot açò sense perjudici d'allò que estableix el número 25 de l'apartat 1) de l'article 149 de la Constitució Espanyola.
- 17ª Peixca en aigües interiors, marisqueig, aqüicultura, caça i peixca fluvial i llacustre. Confraries de peixcadors.
- 18ª Artesania.
- 19ª Ordenació farmacèutica, sense perjudici d'allò que disposa el número 16 de l'apartat 1) de l'article 149 de la Constitució Espanyola.
- 20ª Establiment i ordenació de centres de contractació de mercaderies i valors, d'acord en la legislació mercantil.
- 21ª Cooperatives, pòsits i mutualisme no integrat en el sistema de la Seguritat Social, tot

- respectant la legislació mercantil.
- 22ª Coleges professionals i exercici de les professions titulades, sense perjudi de lo que dispon els articles 36 i 139 de la Constitució Espanyola.
- 23ª Fundacions i associacions de caràcter docent, cultural, artístic i benèfic assistencial, de voluntariat social i semblants, l'àmbit principal d'actuació de les quals siga la Comunitat Valenciana.
- 24ª Servicis Socials.
- 25ª Joventut.
- 26ª Promoció de la dona.
- 27ª Institucions públiques de protecció i ajuda de menors, jóvens, emigrants, tercera edat, persones en discapacitat i altres grups o sectors necessitats de protecció especial, inclosa la creació de centres de protecció, reinserció i rehabilitació.
- 28ª Deports i oci.
- 29ª Publicitat, sense perjudi de les normes dictades per l'Estat per a sectors i mijos específics.
- 30ª Espectacles.
- 31ª Casinos, joc i apostes, en exclusió de les Apostes Mútues Deportives benèfiques.
- 32ª Estadística d'interés de la Generalitat.
- 33ª Cambres de la Propietat, Cambres de Comerç, Indústria i Navegació, Cambres Agràries, sense perjudi del que dispon el número 10 de l'apartat 1) de l'article 149 de la Constitució espanyola.
- 34ª Institucions de crèdit cooperatiu, públic i territorial, i Caixes d'Estalvi, d'acort en el que dispon la legislació bàsica de l'Estat.
- 35ª Comerç interior, defensa del consumidor i de l'usuari, sense perjudi de la política general de preus, lliure circulació de bens, la legislació sobre la defensa de la competència i la legislació de l'Estat.
- 36ª Administració de justícia, sense perjudi del que hi ha disposat en la legislació de desplegament de l'article 149.1.5.^a de la Constitució.
2. La Generalitat té competència exclusiva sobre aquelles altres matèries que este Estatut atribuïxca expressament com a exclusives i les que en este caràcter i per mig llei orgànica siguen transferides per l'Estat.
3. La Generalitat té també competència exclusiva, sense perjudi de lo que dispon l'article 149 de la Constitució i, si és el cas, de les bases i ordenació de l'activitat econòmica general de l'Estat, sobre les matèries següents:

- 1ª Defensa contra frauds i qualitat i seguretat agroalimentària.
 - 2ª Societats agràries de transformació.
 - 3ª Agricultura, reforma i desenvolupament agrari, i ganaderia.
 - 4ª Sanitat agrària.
 - 5ª Funcions i serveis de la Seguretat Social en matèria d'assistència sanitària de l'Institut Social de la Marina.
 - 6ª Ensenyança nàutica deportiva i subaquàtica deportiva.
 - 7ª Ensenyança professional nàutica peixquera.
 - 8ª Gestió de les funcions del servei públic d'ocupació estatal en l'àmbit de treball, ocupació i formació.
 - 9ª Educativa, d'assistència i serveis socials, ocupació i formació professional ocupacional dels treballadors del mar, encomanats a l'Institut Social de la Marina.
 - 10ª Mediadors de segurs.
 - 11ª Instal·lacions radioactives de segona i tercera categoria.
 - 12ª Patrimoni arquitectònic, control de la qualitat en l'edificació i vivenda.
 - 13ª Buceig professional
 - 14ª Protecció civil i seguretat pública.
 - 15ª Denominacions d'orige i altres mencions de qualitat, lo qual comprén el règim jurídic de la seua creació i funcionament; el reconeixement de les denominacions o indicacions, aixina com l'aprovació de les seues normes fonamentals i totes les facultats administratives de gestió i de control sobre l'actuació de les denominacions o indicacions.
 - 16ª Règim de les noves tecnologies relacionades en la societat de l'informació i del coneixement.
4. També és competència exclusiva de la Generalitat el desenvolupament i execució de la legislació de l'Unió Europea en la Comunitat Valenciana, en aquelles matèries que siguen de la seua competència.

Artícul 50

En el marc de la legislació bàsica de l'Estat, i si és el cas en els tèmens que la mateixa estableixca, correspon a la Generalitat el desenvolupament legislatiu i l'execució de les matèries següents:

1. Règim jurídic i sistema de responsabilitat de l'administració de la Generalitat i dels ens públics dependents d'esta, aixina com el règim estatutari dels seus funcionaris.
2. Expropiació forçosa, contractes i concessions administratives, en l'àmbit de competències de la Generalitat.

3. Reserva al sector públic de recursos o servicis essencials, especialment en cas de monopoli o intervenció d'empreses quan ho exigisca l'interés general.
4. Ordenació del crèdit, banca i segurs.
5. Règim miner i energètic.
6. Protecció del mig ambient, sense perjuí de les facultats de la Generalitat per a establir normes addicionals de protecció.
7. Ordenació del sector peixquer, excepte les competències previstes en esta matèria en l'article 49 d'este Estatut.
8. Correspon a la Generalitat el desenvollop llegendatiu del sistema de consultes populars municipals en el seu àmbit, d'acort en allò que dispon les Lles a que fa referència l'apartat 3 de l'article 92, i número 18 de l'apartat 1) de l'article 149 de la Constitució Espanyola. Correspon a l'Estat l'autorisació de la seua convocatòria.

Artícul 51

1. Correspon a la Generalitat l'eixecució de la llegendació de l'Estat en les matèries següents:
 - 1ª Laboral, assumint les facultats, competències i servicis que en est àmbit i a nivell d'eixecució té l'Estat respecte a les relacions laborals, sense perjuí de l'alta inspecció d'este, i el foment actiu de l'ocupació.
 - 2ª Propietat intel·lectual i industrial.
 - 3ª Pesos, mides i contrast de metalls.
 - 4ª Fires internacionals que se celebren a la Comunitat Valenciana.
 - 5ª Museus, archius i biblioteques de titularitat estatal, l'eixecució dels quals no quede reservada a l'Estat.
 - 6ª Salvament marítim i abocaments industrials i contaminants a les aigües territorials de l'Estat corresponents al litoral valencià.
 - 7ª L'autorisació d'endeutament als ents locals de la Comunitat Valenciana d'acort en allò que determine la llegendació de l'Estat.
 - 8ª Règim jurídic de les associacions l'àmbit principal d'actuació de les quals siga la Comunitat Valenciana.
 - 9ª Les funcions que sobre la zona marítim terrestre, costes i plages l'atribuïx la llegendació de l'Estat.
 - 10ª Fondo europeu i estatal de garantia agrària en la Comunitat Valenciana.
 - 11ª El restant de les matèries que siguen atribuïdes en este Estatut de forma expressa com a

competència d'eixecució, i aquelles que en este caràcter i per mig Llei Orgànica siguen transferides per l'Estat.

2. Correspon a la Generalitat la gestió dels ports i aeroports en qualificació d'interés general quan l'Estat no es reserve la seua gestió directa.
3. La Generalitat podrà col·laborar en l'administració general de l'Estat en la gestió del catastre, a través dels pertinents convenis.

Artícl 52

1. D'acort en les bases i l'ordenació de l'activitat econòmica general correspon a la Generalitat, en els tèmens que dispon els artícl 38, 131 i els números 11 i 13 de l'apartat 1) de l'artícl 149 de la Constitució Espanyola, la competència exclusiva de les matèries següents:
 - 1ª Planificació de l'activitat econòmica de la Comunitat Valenciana.
 - 2ª Indústria, sense perjuí de lo que hi ha determinat en les normes de l'Estat per raons de seguretat, sanitàries o d'interés general i les normes relacionades en les indústries subjectes a la legislació de mines, hidrocarburs i energia nuclear.
 - 3^a El desenroll i eixecució al seu territori dels plans establits per l'Estat per a la reestructuració de sectors industrials i econòmics.
 - 4ª Sector públic econòmic de la Generalitat, en allò que no estiga previst per atres normes de l'Estatut.
2. La Generalitat, en l'eixercici de les seues competències, i sense perjuí de la coordinació general que correspon a l'Estat, fomentarà el sistema valencià de ciència, tecnologia i empresa promovent l'articulació i cooperació entre les universitats, organismes públics d'investigació, ret d'instituts tecnològics de la Comunitat Valenciana i atres agents públics i privats, en la finalitat estatutària de I+D+i i en la fi de fomentar el desenroll tecnològic i l'innovació, en recolzament del progrés i la competitivitat empresarial de la Comunitat Valenciana. Es regularà per mig Llei de Les Corts.
3. La Generalitat participarà aixina mateix en la gestió del sector públic econòmic estatal, en els casos i activitats en que procedisca.

Artícl 53

1. És de competència exclusiva de la Generalitat la regulació i administració de l'ensenyança en tota la seua extensió, nivells i graus, modalitats i especialitats, sense perjuí de lo que dispon l'artícl 27 de la Constitució Espanyola i les Lleis Orgàniques que, d'acort en l'apartat 1) de l'artícl 81 d'aquella, el desenrollen, de les facultats que atribuïx a l'Estat el número 30 de l'apartat 1) de l'artícl 149 de la Constitució Espanyola, i de l'alta inspecció necessària per al seu compliment i garantia.

2. La Generalitat, en l'exercici de les seues competències, garantirà el dret, de tots els ciutadans a una formació professional adequada, a la formació permanent i als mijos apropiats d'orientació professional que li permeten una elecció fundada de carrera, ocupació o professió.

Artícul 54

1. És de competència exclusiva de la Generalitat l'organització, administració i gestió de totes les institucions sanitàries públiques dins del territori de la Comunitat Valenciana.
2. En matèria de Seguritat Social, correspondrà a la Generalitat:
 - a) El desenvolupament legislatiu i l'execució de la legislació bàsica de l'Estat, llevat de les normes que configuren el règim econòmic d'esta.
 - b) La gestió del règim econòmic de la Seguritat Social.
3. Correspon a la Generalitat l'execució de la legislació de l'Estat sobre productes farmacèutics.
4. La Generalitat podrà organitzar i administrar per a aquelles finalitats, i dins el seu territori, tots els servicis relacionats en les matèries abans nomenades, i exercirà la tutela de les institucions, entitats i funcions en matèria de sanitat i seguritat social, i se'n reservarà l'Estat l'alta inspecció per al compliment de les funcions i competències contingudes en est artícul.
5. La Generalitat, en l'exercici de les competències en matèria de sanitat i seguritat social, garantirà la participació democràtica de tots els interessats, i també dels sindicats de treballadors i associacions empresarials en els tèrmins que la Llei establixca.
6. La Generalitat garantirà els drets dels ciutadans a conèixer els tractaments mèdics a que se'ls someta, les seues possibles conseqüències i riscos, i a donar la seua aprovació ad aquells de manera prèvia a la seua aplicació.
7. La Generalitat velarà per a que l'investigació per mig de persones s'ajuste a les previsions acordades en la Convenció Europea sobre els Drets de l'Home i la Biomedicina.

Artícul 55

1. La Generalitat, per mig una Llei de Les Corts crearà un Cos únic de la Policia Autònoma de la Comunitat Valenciana en el marc del present Estatut i de la Llei Orgànica que determina l'artícul 149.1.29.^a de la Constitució Espanyola.
2. La Policia Autònoma de la Comunitat Valenciana exercirà les següents funcions:
 - a) La protecció de les persones i bens i el manteniment de la seguritat pública.
 - b) La vigilància i protecció dels edificis i instal·lacions de la Generalitat.
 - c) El restant de funcions que determina la Llei Orgànica a que fa referència el punt 1 d'este artícul.
3. És competència de la Generalitat, en el marc de la llei orgànica a la qual es referix l'artícul

149.1.29.^a de la Constitució, el comandament suprem de la Policia Autònoma i la coordinació de l'actuació de les policies locals de la Comunitat Valenciana, sense perjudi de la seua dependència de les autoritats municipals.

4. La Policia Judicial s'organitzarà al servici, i baix la vigilància, de l'Administració de Justícia d'acort en el que regulen les Lleis processals.
5. D'acort en la legislació estatal, es crearà la Junta de Seguritat, que, baix la presidència del president de la Generalitat i en representació paritària de l'Estat i de la Generalitat, coordinarà les actuacions de la Policia Autònoma i dels Cossos i Forces de Seguritat de l'Estat.

Artícul 56

1. Correspon a la Generalitat, en el marc de les normes bàsiques de l'Estat, el desenroll legislatiu i l'eixecució del règim de radiodifusió i televisió i del restant de mijos de comunicació en la Comunitat Valenciana.
2. En els tèrmens establits en l'apartat anterior d'este artícul, la Generalitat podrà regular, crear i mantindre televisió, ràdio i el restant de mijos de comunicació social, de caràcter públic, per al compliment dels seus fins.
3. Per Llei de Les Corts, aprovada per majoria de tres quintes parts, es crearà el Consell de l'Audiovisual de la Comunitat Valenciana, que velarà pel respecte dels drets, llibertats i valors constitucionals i estatutaris en l'àmbit de la comunicació i els mijos audiovisuals en la Comunitat Valenciana.
4. Quant a la seua composició, nomenament, funcions i estatut dels seus membres, igualment caldrà ajustar-se al que dispon la Llei.

Artícul 57 *El Real Monasteri de Santa Maria de la Valldigna.*

El Real Monasteri de Santa Maria de la Valldigna és temple espiritual, històric i cultural de l'antic Regne de València, i és, igualment, símbol de la grandea del Poble Valencià reconegut com a Nacionalitat Històrica.

La Generalitat recuperarà, restaurarà i conservarà el monasteri i en protegirà l'entorn paisagístic. Una Llei de Les Corts determinarà el destí i utilització del Real Monasteri de Santa Maria de la Valldigna com a punt d'encontre de tots els valencians i com a centre d'investigació i estudi per a recuperar l'història de la Comunitat Valenciana.

Artícul 58

1. Els Notaris i els Registradors de la Propietat i Mercantils a la Comunitat Valenciana seran nomenats pel Consell, d'acort en les lleis de l'Estat.
2. Per a la provisió de Notaries, els candidats seran admesos en igualtat de drets, tant si eixercixen en el territori de la Comunitat Valenciana com si ho fan al restant d'Espanya. En cap cas no podrà establir-se l'excepció de naturalea o de residència. Els Notaris hauran de garantir l'us del

valencià en l'eixercici de la seua funció en l'àmbit de la Comunitat Valenciana de conformitat en les normes d'este estatut. Igualment garantisaran l'aplicació del Dret Civil Foral Valencià, que hauran de conèixer.

3. El Consell participarà també en la fixació de demarcacions corresponents als registres de la propietat i mercantils, demarcacions notariales i número de notaris, aixina com de les oficines liquidadores a càrrec dels Registradors de la Propietat, Mercantils i de Bens Mobles, d'acort en el que preveuen les lleis de l'Estat.

TÍTUL V

Relacions en l'Estat i atres Comunitats Autònomes

Artícul 59

1. La Generalitat, a través del Consell, podrà celebrar convenis de col·laboració per a la gestió i prestació de servicis corresponents a matèries de la seua exclusiva competència, tant en l'Estat com en atres comunitats autònomes. Tals acorts hauran de ser aprovats per Les Corts Valencianes i comunicats a les Corts Generals, entrant en vigor als 30 dies de la seua publicació.
2. En els atres supòsits, els acorts de cooperació en atres comunitats autònomes requeriran, a més de lo que preveu l'apartat anterior, l'autorització de les Corts Generals.
3. Les relacions de la Comunitat Valenciana en l'Estat i les atres comunitats autònomes es fonamentaran en els principis de llealtat institucional i solidaritat. l'Estat velarà per paliar els desequilibris territorials que perjudiquen a la Comunitat Valenciana.

Les administracions públiques de la Comunitat Valenciana es riguen en les seues actuacions i en les relacions en les Institucions de l'Estat i les entitats locals pels principis de llealtat, coordinació, cooperació i col·laboració.

4. La Generalitat mantindrà especial relació de cooperació en les comunitats autònomes veïnes que s'incloguen en l'Arc Mediterràneu de l'Unió Europea.
5. La Generalitat col·laborarà en el Govern d'Espanya en allò referent a polítiques d'immigració.

Artícul 60

1. La Comunitat Valenciana podrà sol·licitar a les Corts Generals que les lleis marc i les de bases que estes aproven en matèria de competència exclusiva de l'Estat atribuïxquen expressament a la Generalitat les facultats legislatives en el desenvolupament d'estes lleis, d'acort en allò que dispon l'artícul 150.1 de la Constitució Espanyola.
2. També podrà sol·licitar a l'Estat transferències o delegacions de competència no incloses en este Estatut, d'acort en l'artícul 150.2 de la Constitució Espanyola.

3. També podrà sol·licitar les transferències o delegacions de competències no incloses en l'article 149.1 de la Constitució i no assumides per la Generalitat per mig d'este Estatut.

TÍTUL VI

Relacions en l'Unió Europea

Artícl 61

1. La Comunitat Valenciana tindrà una Delegació en Brusseles com a orgue administratiu de representació, defensa i promoció dels seus interessos multisectorials davant de les institucions i òrguens de l'Unió Europea.
2. Aixina mateix, la Generalitat, a través de l'Organisme de Promoció de la Comunitat Valenciana, obrirà una ret d'oficines de promoció de negocis en tots aquells països i llocs on crega que ha de potenciar-se la presència de les empreses valencianes.
3. La Comunitat Valenciana, com a regió de l'Unió Europea, sense perjuí de la legislació de l'Estat:
 - a) Participarà en els mecanismes de control del principi de subsidiarietat previst en el Dret de l'Unió Europea.
 - b) Té dret a participar en tots els processos que establixca l'Estat per a configurar la posició espanyola en el marc de les institucions europees, quan estiguen referides a competències pròpies de la Comunitat Valenciana. També a ser escoltada en aquells atres, que inclús sense ser de la seua competència, l'afecten directament o indirectament.
 - c) Tindrà el President de la Generalitat com a representant de la Comunitat Valenciana en el Comité de les Regions.
 - d) Té la competència exclusiva per al desenroll i eixecució de les normes i disposicions europees en l'àmbit de les seues competències.
 - e) Podrà participar, de forma especial, en el marc de l'Associació Euromediterrànea.
4. La Generalitat, igualment, podrà formar part i participar en organiscions i institucions supranacionals de caràcter regional.
5. Una Llei crearà el Comité Valencià per als Assunts Europeus, orgue de caràcter consultiu, encarregat d'assessorar i realisar estudis i propostes per a millorar la participació en les qüestions europees i plantejar accions estratègiques de la Comunitat Valenciana.

TÍTUL VII

Acció Exterior

Artícul 62

1. La Generalitat, a través del Consell, podrà participar en l'acció exterior de l'Estat quan esta incidisca en l'àmbit de les seues competències; també haurà de ser escoltada en aquells casos en els quals, sense ser de la seua competència, puguen afectar-la directament o indirectament. En este sentit, d'acort en el que determine la lleislació espanyola i europea, podrà:
 - a) Instar el Govern d'Espanya perque celebre tractats o acorts, de caràcter general o específics, en atres Estats.
 - b) Participar en les delegacions espanyoles en aquells casos que es negocien tractats que incidixquen en el seu àmbit competencial o afecten matèries del seu específic interés, en la forma que determine la lleislació de l'Estat.
 - c) Participar en les representacions de l'Estat davant organitzacions internacionals en els mateixos supòsits indicats en anterioritat.
 - d) Ser informada pel Govern de l'Estat de l'elaboració de tractats i convenis, sempre que afecten matèries de la seua competència o d'específic interés de la Comunitat Valenciana, aixina com ser escoltada, en determinades ocasions, abans de manifestar el consentiment, excepte en allò previst en els artículs 150.2 i 93 de la Constitució Espanyola.
 - e) Eixecutar, en el seu propi àmbit territorial, els tractats i convenis internacionals, aixina com les resolucions i decisions de les organitzacions internacionals de les quals Espanya siga part, en tot allò que afecte les matèries que la Comunitat Valenciana tinga atribuïdes en este Estatut d'Autonomia.
2. La Generalitat eixerirà la seua acció exterior, en la mida que siga més convenient a les seues competències i sempre que no comprometa jurídicament l'Estat en les relacions internacionals, ni suponga una ingerència en els àmbits materials de les competències reservades a l'Estat, a través d'activitats de relleu internacional de les regions.
3. Els poders públics valencians velaran per fomentar la pau, la solidaritat, la tolerància, el respecte als drets humans i la cooperació al desenroll, en la fi últim d'erradicar la pobrea. Per a conseguir est objectiu establirà programes i acorts en els agents socials de la cooperació i les institucions públiques i privades per a garantir l'efectivitat i eficàcia d'estes polítiques a la Comunitat Valenciana i en l'exterior.
4. La Generalitat, prèvia autorisació de Les Corts, podrà establir convenis de col·laboració de gestió

i prestació de servicis en atres regions europees.

5. La Generalitat en matèries pròpies de la seua competència podrà establir acorts no normatius de col·laboració en atres Estats, sempre que no tinguen el caràcter de tractats internacionals, donant comte a Les Corts.

TÍTUL VIII Administració Local

Artícul 63

1. Les entitats locals incloses en el territori de la Comunitat Valenciana administren en autonomia els quefers propis, d'acort en la Constitució Espanyola i este Estatut.
2. Les administracions públiques locals de la Comunitat Valenciana es rigen en les seues relacions pels principis de coordinació, cooperació i col·laboració.
3. La Generalitat i els ents locals poden crear òrguens de cooperació, en composició bilateral o multilateral, d'àmbit general o sectorial, en aquelles matèries en que existisca competències compartides, en fins de coordinació i cooperació segons els casos.
4. La legislació de Les Corts fomentarà la creació de figures associatives entre les administracions públiques per a millorar la gestió dels interessos comuns i per a garantir l'eficàcia en la prestació de servicis.

Artícul 64

1. Els Municipis estaran regits per Ajuntaments de caràcter representatiu, triats per sufragi universal, igual, lliure, directe i secret, com establixca la Llei. En el marc de la legislació bàsica de l'Estat, Les Corts aprovaran la Llei de Règim Local de la Comunitat Valenciana.
2. Les Corts impulsaran l'autonomia local, podent delegar l'eixecució de les funcions i competències en aquells Ajuntaments i ents locals supramunicipals que, pels seus mijos, puguen assumir-les, assegurant la deguda coordinació i eficàcia en la prestació dels servicis.

La distribució de les responsabilitats administratives entre les diverses administracions locals ha de tindre en comte la capacitat de gestió i es rig pel principi de subsidiarietat, d'acort en lo que hi ha establert en la Carta europea de l'autonomia local i pel principi de diferenciació, d'acort en les característiques que presenta la realitat municipal.

Per mig de llei de Les Corts es procedirà a la descentralisació a favor dels Ajuntaments d'aquelles competències que siguen susceptibles d'això, atenent la capacitat de gestió dels mateixos. Esta descentralisació anirà acompanyada dels suficients recursos econòmics perque siga efectiva.

3. Per a potenciar l'autonomia local sobre la base del principi de subsidiarietat, per Llei de Les Corts, es crearà el Fondo de Cooperació Municipal de la Comunitat Valenciana en els mateixos criteris que el fondo estatal.
4. Es crearà una Comissió Mixta entre la Generalitat i la Federació Valenciana de Municipis i Províncies com a orgue deliberant i consultiu per a determinar les bases i métodos que favorixquen les bases de participació entre les dites institucions.

La Comissió Mixta susdita informarà preceptivament, en la tramitació per Les Corts, sobre les iniciatives legislatives que afecten de manera específica les entitats locals i en la tramitació de plans i normes reglamentàries d'ídem caràcter.

Artícul 65

1. Una llei de Les Corts, en el marc de la legislació de l'Estat, que haurà de ser aprovada per majoria de dos terços, podrà determinar la divisió comarcal, despuix de ser consultades les entitats locals afectades.
2. Les Comarques són circumscripcions administratives de la Generalitat i Entitats Locals determinades per l'agrupació de municipis per a la prestació de servicis i gestió d'assunts comuns.
3. Les àrees metropolitanes i les agrupacions de comarques seran regulades per Llei de Les Corts aprovada també per majoria de dos terços, despuix de ser consultades les entitats locals afectades.

Artícul 66

1. Les Diputacions Provincials seran expressió, dins de la Comunitat Valenciana, de l'autonomia provincial, d'acort en la Constitució, la legislació de l'Estat, i el present Estatut. Tindran les funcions consignades en la legislació de l'Estat i les delegades per la Comunitat Valenciana.
2. La Generalitat, per mig una Llei de Les Corts, podrà transferir o delegar en les Diputacions Provincials l'eixecució d'aquelles competències que no siguen d'interés general de la Comunitat Valenciana.
3. La Generalitat coordinarà les funcions pròpies de les Diputacions Provincials que siguen d'interés general de la Comunitat Valenciana. A estos efectes, i en el marc de la legislació de l'Estat, per Llei de Les Corts, aprovada per majoria absoluta, s'establiran les fòrmules generals de coordinació i la relació de les funcions que han de ser coordinades, fixant-se, si és el cas, les singularitats que, segons la naturalesa de la funció, siguen indispensables per a la seua més adequada coordinació. Als efectes de coordinar estes funcions, els presuposts de les Diputacions, que estes elaboren i aproven, s'uniran als de la Generalitat.
4. Les Diputacions Provincials actuaran com a institucions de la Generalitat i estaran someses a la legislació, reglamentació i inspecció d'esta, en la mida que s'eixecuten competències delegades

per esta.

5. Si una Diputació Provincial no complira les obligacions que el present Estatut i unes atres Lleis de Les Corts li imponen, el Consell, previ requeriment al President de la Diputació que es tracte, podrà adoptar les mides necessàries per a obligar aquella al compliment forçós de tals obligacions.
6. La Diputació Provincial podrà recórrer davant del Tribunal Superior de Justícia de la Comunitat Valenciana.
7. Les Corts, per majoria absoluta, podran revocar la delegació de l'eixecució d'aquelles competències en que l'actuació de les Diputacions atente contra l'interés general de la Comunitat Valenciana.

TÍTUL IX

Economia i Facenda

Artícul 67

1. El finançament de la Generalitat es basa en els principis d'autonomia, suficiència i solidaritat.
2. Per a conseguir l'autonomia financera, la Facenda de la Generalitat contarà, en relació als instruments de finançament que integren la Facenda Autònoma de la màxima capacitat normativa, aixina com en les màximes atribucions respecte a les activitats que comprenen l'aplicació dels tributs i la resolució de les reclamacions que contra les dites activitats se susciten, en els tèrmens que determine la Constitució i la Llei Orgànica prevista en l'artícul 157.3 de la mateixa.
3. El sistema d'ingressos de la Comunitat Valenciana regulat en la Llei Orgànica que preveu l'artícul 157.3 de la Constitució haurà de garantir els recursos financers que, atenent les necessitats de gasto de la Comunitat Valenciana, asseguren el finançament suficient per a l'eixercici de les competències pròpies en la prestació del conjunt dels servicis públics assumits, preservant en tot cas la realització efectiva del principi de solidaritat en tot el territori nacional garantit en l'artícul 138 de la Constitució. Quan la Generalitat, a través de tals recursos, no arribe a cobrir un nivell mínim de servicis públics equiparable al restant del conjunt de l'Estat, s'establiran els mecanismes de nivellació pertinents en els tèrmens que preveu la Llei Orgànica a que es referix l'artícul 157.3 de la Constitució Espanyola, atenent especialment criteris de població, entre atres.
4. En l'eixercici de les seues competències financeres, la Generalitat velarà per l'equilibri territorial dins de la Comunitat Valenciana i per la realització interna del principi de solidaritat.
5. La Generalitat gojarà del mateix tractament fiscal que la legislació establixca per a l'Estat.

6. La Comunitat Valenciana dispondrà, per al correcte desplegament i eixecució de les seues competències, de patrimoni i facenda propis.

Artícul 68

En cas de reforma o modificació del sistema tributari espanyol que implique una supressió de tributs o una variació dels ingressos de la Comunitat Valenciana, que depenen dels tributs estatals, la Comunitat Valenciana té dret a que l'Estat adopte les mides de compensació oportunes perquè esta no veja reduïdes ni minvades les possibilitats de desenroll de les seues competències ni de creiximent futur.

Artícul 69

1. L'aplicació dels tributs propis de la Generalitat s'encomana al Servei Tributari Valencià, en règim de descentralisació funcional.
2. L'eixercici de les competències normatives, de gestió, liquidació, recaptació i inspecció dels tributs el rendiment dels quals estiga cedit a la Generalitat, aixina com la revisió d'actes dictats en via de gestió de tals tributs, es durà a terme en els tèrmen fixats en la Llei Orgànica prevista en l'artícul 157.3 de la Constitució, sense perjuí de la col·laboració que puga establir-se en l'Administració de l'Estat d'acort en el que establixca la Llei que fixe l'abast i condicions de la cessió.
3. Si d'acort en el que dispon la Llei Orgànica prevista en l'artícul 157.3 de la Constitució Espanyola, s'atribuïren a la Generalitat algunes funcions d'aplicació sobre tributs cedits, s'encomanaran al Servei Tributari Valencià.

Quan les funcions d'aplicació no s'atribuïren, d'acort en l'apartat anterior a la Generalitat, es fomentaran les mides per a enfortir la col·laboració en l'Administració Tributària Estatal en l'aplicació de les mencionades funcions.

4. Els òrguens econòmics administratius propis coneixeran les reclamacions interpostes contra els actes dictats per l'administració tributària autonòmica quan es tracte de tributs propis.

El coneiximent de les reclamacions interpostes contra els actes en matèria tributària, quan es tracte de tributs cedits, es realitzarà de conformitat en la Llei Orgànica de Finançament de les comunitats autònomes.

La Generalitat participarà en els òrguens econòmics administratius de l'Estat en els tèrmen que establixca la legislació de l'Estat. La Generalitat fomentarà les mides oportunes per a la realització efectiva de la nomenada participació.

Artícul 70

1. En el cas que la Generalitat, si aixina ho preveu la legislació sobre Règim Local, establixca tributs sobre fets precisament somesos a l'imposició municipal per les entitats locals, la Llei que establixca el tribut arbitrarà les mides de compensació o coordinació a favor d'estes

Corporacions, de manera que els ingressos d'estes no siguen reduïts ni minvats en les seues possibilitats de creiximent futur.

2. Els ingressos dels ents locals de la Comunitat Valenciana, consistents en participacions d'ingressos estatals i en subvencions incondicionades, seran percebudes a través de la Generalitat, la qual els distribuirà d'acort en els criteris llegal que la legislació de l'Estat establixca per a les participacions nomenades.
3. El finançament dels ents locals garantirà la suficiència de recursos d'acort en una distribució de competències basada en els principis de descentralisació, subsidiarietat i simplificació administrativa.
4. Els Ajuntaments, en l'elaboració dels seus presuposts, establiran les mides necessàries per a donar participació als ciutadans i les ciutadanes.
5. Els ents locals de la Comunitat Valenciana tenen dret que l'Estat, o la Generalitat, si és el cas, quan suprimixquen o modifiquen qualsevol tribut de percepció municipal que minve els ingressos dels Ajuntaments, arbitre les mides de compensació que impediexquen que les seues disponibilitats es veguen disminuïdes o reduïdes les seues possibilitats de creiximent futur.

Artícul 71

1. El patrimoni de la Generalitat està integrat per:
 - a) Els bens i drets de que siga titular a l'aprovació del present Estatut.
 - b) Els bens i drets afectes als servicis transferits per l'Estat.
 - c) Els bens procedents, segons la legislació foral civil valenciana, d'herències intestades, quan el causant tinguera conforme a la legislació de l'Estat el veïnat civil valencià, aixina com atres de qualsevol tipo.
 - d) Unes atres donacions i herències, qualsevol que siga l'orige del donant o testador.
 - e) Els bens i drets adquirits per la Generalitat per mig de qualsevol títul jurídic vàlit.
2. El patrimoni de la Comunitat Valenciana, la seua administració, defensa i conservació, seran regulats per Llei de Les Corts.

Artícul 72

La Facenda de la Comunitat Valenciana està constituïda per:

- a) Els ingressos procedents del seu patrimoni i al restant de drets privats, deixes, donacions i subvencions.
- b) Els impostos propis, taxes i contribucions especials d'acort en el que establixca la Llei prevista en l'artícul 157.3 de la Constitució Espanyola.
- c) Els rendiments dels impostos cedits per l'Estat.

- d) Els recàrrecs sobre els impostos estatals.
- e) Un percentage de participació en la recaptació total de l'Estat.
- f) Les assignacions i subvencions a càrrec dels presuposts Generals de l'Estat.
- g) L'emissió de deute i el recurs al crèdit.
- h) Els ingressos procedents del Fondo de Compensació Interterritorial.
- i) El producte de les multes i sancions en l'àmbit de la seua competència.
- j) Els ingressos procedents de fondo de l'Unió Europea.
- k) Qualsevol altre tipus d'ingressos que es puguen obtenir en virtut de les lleis.

Artícul 73

1. Se cedix a la Generalitat, el rendiment dels tributs següents:
 - a) Impost sobre la Renda de les Persones Físiques, en caràcter parcial, en el percentage del 50 per cent.
 - b) Impost sobre Patrimoni.
 - c) Impost sobre Successions i Donacions.
 - d) Impost sobre Transmissions Patrimonials i Actes Jurídics Documentats.
 - e) Els tributs sobre el joc.
 - f) L'impost sobre el Valor Afegit, en caràcter parcial, en el percentage del 50 per cent.
 - g) L'impost especial sobre cervesa, en caràcter parcial, en el percentage del 58 per cent.
 - h) L'impost especial sobre vi i begudes fermentades, en caràcter parcial, en el percentage del 58 per cent
 - i) L'impost especial sobre productes intermijos, en caràcter parcial, en el percentage del 58 per cent
 - j) L'impost especial sobre l'alcohol i begudes derivades, en caràcter parcial, en el percentage del 58 per cent
 - k) L'impost especial sobre hidrocarburs, en caràcter parcial, en el percentage del 58 per cent
 - l) L'impost especial sobre llabors de tabac, en caràcter parcial, en el percentage del 58 per cent
 - m) L'impost especial sobre electricitat.
 - n) L'impost especial sobre determinats mijos de transport.
 - o) L'impost sobre vendes al detall de determinats hidrocarburs.

L'eventual supressió o modificació d'algun d'estos tributs, implicarà l'extinció o modificació de la cessió,

2. El contingut d'est article se podrà modificar per mig un acort del Govern d'Espanya en el Consell de la Generalitat, que serà tramitat pel Govern com a Projecte de Llei. A estos efectes la modificació del present article no es considerarà reforma de l'Estatut.
3. L'abast i condicions de la cessió s'establiran per la Comissió Mixta mencionada en la Disposició Transitòria Segona, que, en tot cas, ho referirà a rendiments de la Comunitat Valenciana.

Artícl 74

La participació en els impostos de l'Estat, nomenada en la lletra *e*) de l'article 72 d'este Estatut, es fixarà d'acort en el Parlament i el Govern de l'Estat, en subjecció a les normes de la Llei Orgànica que desenrolla l'article 157 de la Constitució Espanyola, revisant-se el percentage de participació en els supòsits regulats per llei.

Artícl 75

La gestió, recaptació, liquidació i inspecció dels tributs propis, els cedit i les formes de col·laboració en estes matèries, en relació als impostos de l'Estat, s'adequaran a la Llei Orgànica establida en l'article 157.3 de la Constitució Espanyola.

Artícl 76

1. Correspon al Consell l'elaboració del presupost de la Generalitat, que ha de ser somés a Les Corts per a la seua aprovació. Tota proposició o esmena que suponga un augment dels crèdits o disminució dels ingressos presupostaris, requerirà la conformitat del Consell per a la seua tramitació.
2. El presupost de la Generalitat serà únic i s'elaborarà en criteris homogèneus en els de l'Estat. El presupost té caràcter anual.
3. El presupost inclourà necessàriament la totalitat dels ingressos i gastos dels organismes i, si és el cas, els beneficis fiscals que afecten els tributs propis establits per Les Corts.
4. El presupost ha de ser presentat a Les Corts almenys en dos mesos d'antelació al començament del corresponent eixercici. Si aquell no estiguera aprovat el primer dia de l'eixercici, s'entendrà prorrogat el de l'eixercici anterior fins l'aprovació.
5. Al Presupost de la Generalitat s'acompanyaran els annexes dels presuposts de les Empreses Públiques de la Generalitat.

Artícl 77

1. La Generalitat, per mig acort de Les Corts, podrà emetre deute públic per finançar gastos d'inversió.
2. El volum i les característiques de les emissions s'establiran d'acort en l'ordenament general de la

política creditícia i en coordinació en l'Estat.

3. Els títuls emesos tindran la consideració de fondos públics a tots els efectes.
4. Si l'Estat emet deute que afecte un servici traspassat a la Generalitat, esta tindrà dret a una participació en funció del servici que presta.

Artícul 78

La Generalitat queda facultada per a constituir institucions de crèdit especialisat i atres institucions necessàries per a la seua política econòmica, en els tèrmens establits en la lleislació de l'Estat.

Artícul 79

1. La Generalitat, en l'eixercici de les seues competències que li venen atribuïdes pel present Estatut, podrà constituir entitats i organismes per al foment de la plena ocupació i el desenroll econòmic i social, i fomentarà la cooperació entre els agents públics i privats que constituïxen el sistema valencià de I+D+i.
2. La Generalitat està facultada per a constituir, per mig Llei de Les Corts, un sector públic propi que es coordinarà en l'estatal.

Les empreses públiques de la Generalitat hauran de crear-se per mig una Llei de Les Corts.

3. En els tèrmens i número que establixca la lleislació de l'Estat, la Generalitat propondrà les persones que han de formar part dels òrguens d'administració d'aquelles empreses públiques de titularitat estatal implantades en la Comunitat Valenciana.

Artícul 80

1. La Generalitat, en l'àmbit de les seues competències, garantirà a totes les persones el dret a un treball digne, ben remunerat, estable i en condicions d'igualtat i seguretat, que permeta la conciliació de la vida laboral i familiar i el desenroll humà i professional dels treballadors.
2. Aixina mateix, garantirà el dret als treballadors a tindre una jornada laboral que llimite la duració màxima del temps de treball i en condicions que permeten periodos de descans diari i semanal. També a les vacances anuals retribuïdes.
3. Per a fer possible la compatibilitat entre la vida professional i familiar, a tota persona treballadora, la Generalitat, en l'àmbit de les seues competències, garantirà el dret:
 - a) A ser protegida per la Llei enfront del despachament motivat per la maternitat.
 - b) A un permís retribuït per causa de maternitat en la forma que determine la Llei.
 - c) A un permís parental en motiu del naiximent d'un fill. També per motiu d'adopció es tindrà dret a un permís parental proporcionat.
4. La Generalitat promourà formes de participació dels treballadors en la propietat dels mijos de

producció i fomentarà la participació en les empreses i la creació de societats cooperatives i altres figures jurídiques d'economia social.

5. Es reconeix el dret dels ciutadans i ciutadanes valencians a l'accés als servicis públics d'ocupació i formació professional.

TÍTUL X

Reforma de l'Estatut

Artícl 81

1. L'iniciativa de la reforma de l'Estatut correspon al Consell, a una tercera part dels membres de Les Corts, a dos Grups Parlamentaris o a les Corts Generals. La reforma de l'Estatut haurà de ser aprovada per Les Corts, per mig d'acort adoptat per dos tercers parts dels membres, tret que només tinguera per objecte l'ampliació de l'àmbit competencial, en el qual cas serà suficient la majoria simple de Les Corts.
2. Si la reforma de l'Estatut no fora aprovada per les majories previstes per a cada cas en l'apartat 1 d'este artícl o els requisits exigits per a la seua aprovació, no es podrà iniciar nou procediment de reforma sobre el mateix punt durant la mateixa Llegislatura de Les Corts.
3. Aprovada la reforma per Les Corts, el text serà presentat per mig de proposició de llei de Les Corts, en el Congrés. Admesa a tràmit per la Taula i presa en consideració la proposició pel Ple, es remetrà a la Comissió Constitucional del Congrés, en el si de la qual se nomenarà una ponència a l'efecte que revise en una delegació de Les Corts el text de la mateixa, d'acort en el que hi ha dispost en les normes reglamentàries del Congrés.
4. Si les Corts Generals no aproven, o modifiquen, la reforma proposta, es tornarà a Les Corts per a nova deliberació, acompanyant message motivat sobre el punt o punts que hagueren ocasionat la seua devolució o modificació i proponent solucions alternatives.
5. L'aprovació de la reforma per les Corts Generals, per mig llei orgànica, inclourà l'autorissació de l'Estat per a que la Generalitat convoque un referèndum de ratificació dels electors en un determini de sis mesos des de la votació final en les Corts Generals. El referèndum podrà no convocar-se en aquells casos en que la reforma només implique ampliació de competències.

DISPOSICIONS ADDICIONALS

Primera

L'exercici de les competències financeres s'ajustarà al que dispon la Llei Orgànica de Finançament de les Comunitats Autònomes.

Segona

1. Qualsevol modificació de la legislació de l'Estat, que, en caràcter general i en l'àmbit nacional, implique una ampliació de les competències de les comunitats autònomes, s'aplicarà a la Comunitat Valenciana, considerant-se ampliades en eixos mateixos tèrmens les seues competències.
2. La Comunitat Valenciana velarà perquè el nivell d'autogovern establert en el present Estatut siga actualitzat en tèrmens d'igualtat en les altres comunitats autònomes.
3. A este efecte, qualsevol ampliació de les competències de les comunitats autònomes que no estiguen assumides en el present Estatut o no li hagen segut atribuïdes, transferides o delegades a la Comunitat Valenciana en anterioritat, obligarà, si és el cas, a les institucions d'autogovern lligitimades a promoure les corresponents iniciatives per a la dita actualització.

Tercera

- 1ª Per mig de la corresponent norma de l'Estat, es crearà i regularà la composició i funcions del Patronat de l'Archiu de la Corona d'Aragó, patrimoni històric del Poble Valencià, compartit en altres pobles d'Espanya, en el qual tindrà participació preeminent la Comunitat Valenciana i altres comunitats autònomes.
- 2^a El Consell de la Generalitat, previ informe del Consell Valencià de Cultura, informarà l'avant projecte de norma a que es referix l'apartat anterior, que atindrà la unitat històrica de l'Archiu de la Corona d'Aragó.

Quarta

Les institucions i administracions de la Generalitat evitaran utilitzar en les seues expressions públiques un llenguatge que suponga menyscabament o detriment per a cap grup o persona per raó del seu sexe o qualsevol altra condició social el tractament diferenciat del qual estiga vetat pel nostre ordenament constitucional.

DISPOSICIONS TRANSITÒRIES

Primera

1. En la finalitat de transferir a la Generalitat les funcions i atribucions que li corresponguen d'acort en el present Estatut, es crearà una Comissió Mixta de Transferències paritària integrada

per representants de l'Estat i de la Generalitat. La dita Comissió Mixta establirà les seues normes de funcionament. Els representants de la Generalitat en la Comissió Mixta donaran comte periòdicament de la seua gestió davant de Les Corts.

2. Els acorts de la Comissió Mixta adoptaran la forma de proposta al Govern, que els aprovarà per mig de Decret, figurant aquells com a annexos al mateix, i seran publicats simultàneament en el *Bolletí Oficial de l'Estat* i en el *Diari Oficial de la Generalitat*, adquirint vigència a partir d'esta publicació.
3. Per a preparar els traspassos i per a verificar-los per blocs orgànics de naturaea homogènea, la Comissió Mixta de Transferències estarà assistida per Comissions Sectorials d'àmbit nacional, agrupades per matèries, la comesa fonamental de les quals serà determinar, en la representació de l'Administració de l'Estat, els traspassos de mijos personals, financers i materials que haja de rebre la Comunitat Valenciana.

Les Comissions Sectorials traslladaran les seues propostes d'acort en la Comissió Mixta, que les haurà de ratificar.

4. Serà títul suficient per a l'inscripció en el Registre de la Propietat, del traspàs de bens i mobles de l'Estat a la Comunitat Valenciana, la certificació per la comissió Mixta dels acorts governamentals degudament promulgats. Esta certificació haurà de contindre els requisits exigits per la Llei Hipotecària.

El canvi de titularitat en els contractes d'arrendament de locals per a oficines públiques dels servicis que es transferixquen no donarà dret a l'arrendador a extinguir o renovar el contracte.

5. Els funcionaris adscrits a servicis de titularitat estatal o a atres institucions públiques que resulten afectades pels traspassos a la Comunitat Valenciana passaran a dependre d'esta, sent-los respectats tots els drets de qualsevol orde i naturaea que els corresponga en el moment del traspàs, inclús el de participar en els concursos de trasllat que convoque l'Estat en igualtat de condicions en el restant de membres del seu Cos, podent eixercir d'esta manera el seu dret permanent d'opció.

Segona

1. Fins que s'haja completat el traspàs dels servicis corresponents a les competències fixades a la Comunitat Valenciana en este Estatut, l'Estat garantirà el finançament dels servicis transferits a esta en una quantitat igual al cost del servici en el moment de la transferència.
2. Per a garantir el finançament dels servicis abans referits, la Comissió Mixta prevista en la disposició transitòria anterior adoptarà un método encaminat a fixar el percentage de participació previst en l'artícul 72. El método a seguir tindrà en comte tant els costos directes com els costos indirectes dels servicis, aixina com els gastos d'inversió que corresponguen.
3. Al fixar les transferències per a inversions es tindrà en comte, en la forma progressiva que

s'acorde, la conveniència d'equiparar els nivells de servicis en tot el territori de l'Estat, establint-se, si és el cas, les transferències necessàries per al funcionament dels servicis. El finançament a que es referix este apartat tindrà en comte les aportacions que es realisen a la Generalitat, partint del Fondo de Compensació a que es referix l'article 158 de la Constitució, aixina com l'acció inversora de l'Estat a la Comunitat Valenciana que no siga aplicació de tal fondo.

4. La Comissió Mixta a que es referix l'apartat 2 d'esta disposició fixarà el nomenat percentage, en el qual es considerarà el cost efectiu global dels servicis transferits per l'Estat a la Comunitat Valenciana, minorat pel total de la recaptació obtinguda per esta pels tributs cedits en relació en la suma dels ingressos obtinguts per l'Estat en els Capítuls I i II de l'últim presupost anterior a la transferència dels servicis.

Tercera

La competència exclusiva sobre el Dret Civil Foral Valencià s'exercirà, per la Generalitat, en els tèmens establits per este Estatut, a partir de la normativa foral de l'històric Regne de València, que es recupera i actualisa, a l'ampar de la Constitució Espanyola.

Quarta

La potestat de dissolució de Les Corts que este Estatut otorga al President de la Generalitat tindrà efectes a partir de les eleccions de 2007.

Quinta

El requisit d'un referèndum confirmatori i uns atres tràmits regulats en l'article 81 seran exigibles per a les reformes d'este Estatut que es pogueren produir en el futur.

DISPOSICIÓ DEROGATÒRIA

Queda derogada la Llei Orgànica 5/1982, d'1 de juliol, d'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, aixina com la Llei Orgànica 4/1991, de 13 de març i la Llei Orgànica 5/1994, de 24 de març.

DISPOSICIÓ FINAL

El present Estatut entrarà en vigor el mateix dia de la seua publicació en el *Bolletí Oficial de l'Estat*.

Traduït per Xavier Carbonell

Revisió llingüística per Joan Ignasi Serrano

setembre 2021